

Brüssel, 7. juuni 2021
(OR. en)

9545/21

ENFOPOL 218
JAI 681
CT 77
PROCIV 68

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 7. juuni 2021

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 8663/21 + COR 1

Teema: Nõukogu järeldused avaliku ruumi kaitse kohta
– *Nõukogu järeldused (7. juuni 2021)*

Delegatsioonidele esitatakse lisas nõukogu järeldused avaliku ruumi kaitse kohta, mille nõukogu (justiits- ja siseküsimused) kiitis heaks oma 7. juunil 2021 toimunud 3799. istungil.

Nõukogu järeldused avaliku ruumi kaitse kohta

1. MÄRKIDES, et vastupanuvõime peab algama Euroopa demokraatlike väärtuste, institutsioonide ja eluviiside kaitsmisest ning hõlmama kogu ühiskonda;
2. RÕHUTADES, et Euroopa Liidu eesmärk on tagada oma kodanikele kõrge elatustase vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal, töötades välja liikmesriikide ühismeetmeid politseikoostöö valdkonnas, nagu on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu V jaotises;
3. TOONITADES, et hiljuti kõikjal ELis avalikus ruumis toime pandud terrorirünnakud on esile toonud vajaduse suurendada jõupingutusi avaliku ruumi kaitse parandamiseks;
4. VÕTTES ARVESSE muutuvaid ohte ning vajadust ennetada terrorirünnakuid, mille eesmärk on tekitada meie avatud ühiskondades ebastabiilsust ja hirmu, ning vajadust kohalikke kogukondi nende eest kaitsta;
5. RÕHUTADES asjaolu, et vägivaldse ekstremismi põhjustatud terrorismi kasv, olenemata selle ideoloogilistest põhjustest, on kasvav mure, mis puudutab avalikku ruumi, eelkõige pühakodasid;
6. TUNNISTADES, et avalikku ruumi peetakse oma olemuselt haavatavaks vaenuliku ja ebaseadusliku tegevuse suhtes, mille eesmärk on kahjustada julgeolekut ja liikumisvabadust, mis kujundab liitu ja toob kasu selle kodanikele;
7. MÄRKIDES, et tänu meie digimajanduse arengule, interneti, traadita võrkude ja mobiilside laialdasele kasutamisele on avaliku ruumi kaitsel ka küberturvalisuse mõõde;

8. TUNNISTADES, et terrorism ja vägivaldne ekstremism suurendavad oma propaganda ja meediakajastuse tõttu, olgu siis peavoolumeedias või sotsiaalmeedias, ebakindlust ja aitavad kaasa terroristliku veebisisu levitamisele, kahjustades Euroopa Liidu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala põhiväärtusi;
9. TUNNISTADES, et mõned avalikud ruumid ja suurüritused, nt pühakojad, raudteejaamad, avalikud pargid, äripiirkonnad, turismiobjektid, ülikoolid ja koolid, suured spordi- ja kultuuriüritused, massikogunemised ja demonstratsioonid nõuavad piisavat kaitset oma olemuse, haavatavuse ja sotsiaalse tähtsuse ning rünnaku võimaliku ohu ja mõju tõttu;
10. TULETADES MEELDE, et osad Euroopas ja muudes rahvusvahelistes kontekstides toime pandud terrorirünnakute kontseptsioonid hõlmavad lisaks tulirelvade ja lõhkeainete kasutamisele ka kergesti kättesaadavaid madaltehnoloogilisi relvi, nagu külmrelvad ja sõidukid, eelkõige renditud või varastatud sõidukid, eesmärgiga otseselt kahjustada ja ohustada inimeste elu;
11. MÄRKIDES, et avaliku ruumi kaitse peaks põhinema terviklikul ja horisontaalsel lähenemisviisil, mis ühendab ELi ning asjaomaseid riiklikke ja kohalikke strateegiaid ning avaliku ja erasektori partnerlusi;
12. TERVITADES 9. detsembril 2020 vastu võetud komisjoni ELi terrorismivastase võitluse tegevuskava, milles määratakse kindlaks peamised ELi tasandil käimasolevad või võetavad meetmed seoses avaliku ruumi kaitse tõhustamisega;
13. VÕTTES ARVESSE, et õiguskaitseasutustel on oluline roll terrorirünnakute ennetamisel ning avaliku ruumi turvalisuse ja kaitse tagamisel, eelkõige koostöö ja partnerluste kaudu teiste asjaomaste sidusrühmadega, nagu kohalikud omavalitsused, ülikoolid, eraettevõtjad ja kohalikud kogukonnad;
14. RÕHUTADES piiriülese koostöö ja koordineerimise tähtsust nii õiguskaitsealase suutlikkuse suurendamisel kui ka nende heade tavade kindlakstegemisel, mida avaliku ruumi käitajad saavad rakendada, näiteks suurte spordiürituste ajal, ühistranspordirajatistes, rahvusvaheliste lennujaamade avalikus ruumis ja turismiobjektidel võetavad turvameetmed;

15. TUNNISTADES uute tehnoloogiate tähtsust avaliku ruumi kaitsmisel, eelkõige seoses ohtude tuvastamise ja suurte andmekogumite analüüsimisega, tagades samal ajal kodanike põhiõigused ja -vabadused,

NÕUKOGU

16. INNUSTAB KOMISJONI jätkama jõupingutusi selliste algatuste käivitamiseks ja rahastamiseks nagu ELi avaliku ruumi kaitse foorum, koolitusprogrammid ja projektid Sisejulgeolekufondi ja programmi „Euroopa horisont“ raames ning jätkama programmide rakendamist vabatahtlikele vastastikustele eksperdihinnangutele toetudes ning PALUB KOMISJONIL uurida täiendavaid võimalusi, et toetada projekte ja algatusi, mille eesmärk on tõhustada avaliku ruumi kaitset ja kogukonna vastupanuvõimet, eelkõige 2017. aasta avaliku ruumi kaitse toetamise tegevuskavas esitatud meetmete ja ELi 2020. aasta terrorismivastase võitluse tegevuskavas kindlaks määratud prioriteetide kaudu;
17. RÕHUTAB, kui oluline on kriisiolukordadega toimetulekuks vastupanuvõime, kaitselahenduste väljatöötamine ning LIIKMESRIIKIDE õiguskaitseasutuste vahelise koostöö ja abi tugevdamine kohaldatava õigusraamistiku piires, kasutades terrorirünnakutele ja keerulistele hädaolukordadele reageerimisel EUROPOLi ja ATLASE võrgustiku toetust, jagades varustust, tehnoloogiat ja politsei eriüksusi ning pakkudes tehnilist tuge ja oskusteavet. Kooskõlas selle eesmärgiga TEEB ETTEPANEKU suurendada esmareageerijate suutlikkust tuvastada kahtlasi käitumisviise ja esemeid kriisiolukordades;
18. JULGUSTAB LIIKMESRIIKE toetama sisseprojekteeritud turbe kontseptsioonide väljatöötamist ja rakendamist avalikus ruumis;
19. SOOVITAB CEPOLil ja õiguskaitsevõrgustikel, eelkõige neil, kes osalevad avaliku ruumi kaitset käsitleval ELi praktikute foorumil (EUCPN, ATLAS, AIRPOL, RAILPOL, AQUAPOL, ENLETS, ELi julgeolekuvõrgustik kõrge riskitasemega olukordadeks), võtta oma koolitus- ja tööprogrammides arvesse avaliku ruumi kaitsega seotud strateegilisi eesmärke, et suurendada sidusust ja koostööd;

20. RÕHUTAB teadus- ja arendustegevuse tähtsust LIIKMESRIIKIDE ja ELi tasandil, sealhulgas ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskuse tulevase algatusi avaliku ruumi kaitse vahendite väljatöötamiseks;
21. KUTSUB EUROPOLI TUNGIVALT ÜLES jätkama, kooskõlas oma õiguslike volitustega ning võttes arvesse LIIKMESRIIKIDE ja innovatsioonilabori vahelisi prioriteetide seadmise mehhanisme, digitehnoloogia ja vastumeetmete uurimist avalikus ruumis toimuvate terrorirünnakute vastases võitluses, millest saaksid kasu LIIKMESRIIGID ja kõik Euroopa kodanikud. Selle uurimistöö keskmes võiks olla lõhkeainete avastamise tehnikate väljatöötamine, kaitse mehitamata õhusõidukite, raske küberkuritegevuse ja tehisintellekti vastu suurte andmekogumite töötlemisel, tagades täieliku kooskõla vastavate andmekaitse-eeskirjade ja standarditega. Lisaks operatiivteabe kiirele ja kasulikule jagamisele LIIKMESRIIKIDEGA tuleks tulemusi pidevalt jagada aastaaruannete vormis ja rakendades avaliku ruumi kaitset käsitlevaid juhendeid, mis sisaldavad ajakohastatud teavet ja soovitusi LIIKMESRIIKIDE õiguskaitseasutustele;
22. SOOVITAB EUROPOLil, ENISA, eu-LISA-l ja teistel asjaomastel ELi osalejatel oma vastavate volituste piires toetada LIIKMESRIIKE raske küberkuritegevuse ning avalike valgustussüsteemide, mobiilside ja avalike videovalvesüsteemide ja muude avaliku ruumi turvalisust mõjutada võivate süsteemide sabotaaži ennetamiselt;
23. RÕHUTAB teadus- ja arendustegevuse tähtsust EUROPOLI innovatsioonilaboris ja teistes ELi ametites, et töötada välja kaitse- ja vastumeetmed mehitamata õhusõidukite ning nende kasutamise vastu koos tulirelvade ja lõhkeainetega, ning PALUB LIIKMESRIIKIDEL toetada komisjoni Euroopa programmi mehitamata õhusõidukite vastaste testide läbiviimiseks ja heade tavade jagamist;

24. SOOVITAB CEPOLil jätkuvalt toetada ELi õiguskaitsealaseid koolitusprogramme, mis käsitlevad julgeolekut ning avaliku ruumi ja pehmete sihtmärkide kaitset, elutähtsate infrastruktuuride kaitset, oluliste sündmuste turvalisust, käitumise tuvastamist, siseohte, keemiliste, bioloogiliste, radioloogiliste ja tuumaohutude ja lõhkeainete avastamist, vastumeetmeid ning kaitset mehitamata õhusõidukite ja aktiivsete tulistajate eest;
25. RÕHUTAB, et LIIKMESRIIGID peaksid töötama kohalike kogukondade ja avaliku ruumi vastupanuvõime suurendamise riiklike, piirkondlike ja kohalike strateegiate väljatöötamise nimel ning asjakohasel juhul neid rakendama ja/või tõhustama;
26. JULGUSTAB LIIKMESRIIKE töötama välja avaliku ruumi ja rahvarohkete kohtade kaitsega seotud projekte, olema neisse kaasatud ja neis aktiivselt osalema, luues sünergiaid rahvusvaheliste ja riiklike sidusrühmade vahel, nagu piirkondlikud/kohalikud ametiasutused, õiguskaitseasutused, eraturvafirmad, eraettevõtted ja teised, eesmärgiga teha koostööd ja jagada teadmisi, mis aitavad vähendada riske ning parandada arukate ja ohutute tehnoloogiate kasutamist avaliku ruumi kaitsmiseks;
27. RÕHUTAB, kui oluline on turvaline operatiivne ja ELi siseselt koostalitlusvõimeline teabevahetus õiguskaitseasutuste ja muude julgeolekutöötajate jaoks, et nad saaksid tagada nõuetekohase kaitse ja reageerimise avaliku ruumi ja suursündmuste valdkonnas tehtava piiriülese koostöö korral, ning PALUB LIIKMESRIIKIDEL jätkuvalt toetada ELi algatusi, mille eesmärk on täiustada olemasolevaid süsteeme ja kogu ELi hõlmavaid koostalitlusvõimelisi teabevahetussüsteeme avaliku julgeoleku tagamiseks, eelkõige programmi „Horisont 2020“ projekti BroadWay;
28. SOOVITAB LIIKMESRIIKIDEL vaadata läbi oma riiklikud õigusraamistikud, et piirata külmrelvade loata kandmist avalikus ruumis ja suursündmustel, ning kaaluda konkreetsete kaitsemeetmete väljatöötamist pühakodade suhtes, ning PALUB KOMISJONIL uurida olemasolevaid võimalusi ja võimalikke tulevasi algatusi, et veelgi tõhustada kaitset ELi tasandil;

29. JULGUSTAB LIIKMESRIIKE jätkama rendisõidukite käitajatele mõeldud turvasuuniste ja -vahendite uurimist ja analüüsimist, et ennetada ja leevendada sõidukitega seotud rünnakute ohtu avalikus ruumis, ning PALUB KOMISJONIL uurida võimalusi sõidukitega seotud rünnakute ennetamiseks ja leevendamiseks ELi tasandil;
30. KUTSUB LIIKMESRIIKE ÜLES vaatama läbi oma siseriiklikud õigusaktid ja kohalikud eeskirjad, tagamaks, et need sisaldaksid selgeid sätteid avaliku ruumi turvalisust kavandavate ja haldavate isikute suhtes kohaldatavate haldusnõuete ja vastutuse kohta, ning MÄRGIB KOMISJONI eesmärki uurida võimalusi avaliku ruumi käitajatele miinimumkohustuste kehtestamiseks;
31. SOOVITAB LIIKMESRIIKIDEL jätkata kohalike ametiasutuste, õiguskaitseasutuste, kodanikukaitse, erakorraliste meditsiiniteenuste pakkujate, eraettevõtete, eraturvafirmade ja muude sidusrühmade vaheliste praktiliste õppuste ja ühiskoolituste kavandamist ja korraldamist, et parandada õiguskaitseasutuste ja esmareageerijate valmisolekut ja reageerimist;
32. RÕHUTAB, et LIIKMESRIIGID peaksid tegema kohalikele ametiasutustele kättesaadavaks asjakohased vahendid, sealhulgas olemasolevad ELi suunised riskide ja haavatavuse usaldusväärseks hindamiseks, samuti suunised kaitsemeetmete kohta ning ELi võrgustikud ja riiklikud foorumid teadmiste ja parimate tavade jagamiseks nende asutuste vahel;
33. KUTSUB LIIKMESRIIKE ÜLES tõstma linnade teadlikkust olemasolevatest ELi algatustest ja foorumitest, mis hõlbustavad heade tavade jagamist ja toetavad kohaliku tasandi projekte, ning KUTSUB KOMISJONI ÜLES käivitama ELi 2020. aasta terrorismivastase võitluse tegevuskavas välja kuulutatud ELi linnade turvalisuse ja vastupanuvõime programmi;
34. JULGUSTAB LIIKMESRIIKE inkorporeerima keskkonna kujundamise läbi teostatava kuritegude ennetamise tehnikad kohalikul tasandil ning avaliku ja erasektori partnerluste ja projektide kaudu avaliku ruumi kaitse mehhanismide hulka, eelkõige selleks, et hoida ära sõidukitega rammimised, plahvatused, keemilised, bioloogilised, radioloogilised ja tuumarünnakud, isetehtud süüteseadmete kasutamine, aktiivsete tulistajate teod ja muud tegutsemisviisid sellistes kohtades nagu raudtee- ja metroojaamad, rahvusvaheliste lennujaamade avalik ruum, pühakojad, äripiirkonnad, turismiobjektid (nt monumendid ja muuseumid), ülikoolid ja koolid ja muud kohad, mis võidakse riskihindamises välja tuua.